

*ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА;
СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ
ЕЛЕМЕНТИ*

ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ;

Системна модель вперше була розроблена Д. Істоном. Сутність політичної системи, за тлумаченням вченого, розкривається в її функції - авторитарному розподіленні цінностей у суспільстві. Процес функціонування системи описується через відносини обміну з зовнішнім середовищем. Вона зберігає стійкість, якщо знайдений певний баланс між імпульсами, що "входять", проникаючими у середовища, і імпульсами, що "виходять", що є реакцією системи на отриману інформацію. "Вхід" виражений двома видами імпульсів: вимога громадськості (підвищення заробітної плати, розширення соціальних програм, права і свободи громадян) і підтримка. Підтримка може проявлятися як у матеріальній формі (сплата податків, військова служба), так і у вигляді дотримання законності, повага до органів влади, до державної символіки, активної участі у політичному житті. Переробивши інформацію, політична система приймає конкретні рішення (закони, накази) і здійснює все для їх реалізації ("вихід"). "Вхід" і "вихід" складають безперервний цикл, який називається "петлею зворотного зв'язку".

Якщо імпульси, що "виходять", відповідають оцінюванню населення, то суспільна підтримка політичної системи посилюється. Підтримка з боку народу рішень і дій системи є умовою її легітимності.

Істон виділяє два види легітимності:

- Дифузна (емоційна) легітимність є більш стійкою і може проявлятися у підтримці системи навіть в умовах криз;
- Інструментальна (специфічна) легітимність більш короткочасна і орієнтована на результат і заохочення.

Структурно-функціональну модель політичної системи розробив Г.Алмонд. Політична система, на його думку, є типами дій, що стосуються прийняття політичних рішень. Головна функція системи - забезпечення легітимного примусу, що дозволяє зберегти суспільну стабільність.

Аналіз системи повинен здійснюватися на двох рівнях:

- інституціональному (дослідження політичних інститутів);
- орієнтаційному (дослідження політичної культури).

На основі порівняльного аналізу політичних систем різних країн Алмонд прийшов до таких висновків:

- Всі політичні системи мають власну структуру;
- Політична система багатофункціональна;
- Всі політичні системи виконують аналогічні універсальні функції, необхідні для соціального життя; функції виконуються різними інститутами (структурами) системи (суди, законодавчий орган, партії) і з різною частотою;
- Всі політичні системи є змішаними в культурному розумінні; відмінність між простими (традиційними) і розвинутими системами полягає в диференціації функцій і спеціалізації структур. Ці системи подібні за функціями, але розрізняються за структурними характеристиками.

Інформаційно - кібернетичну модель політичної системи запропонував К.Дойч.

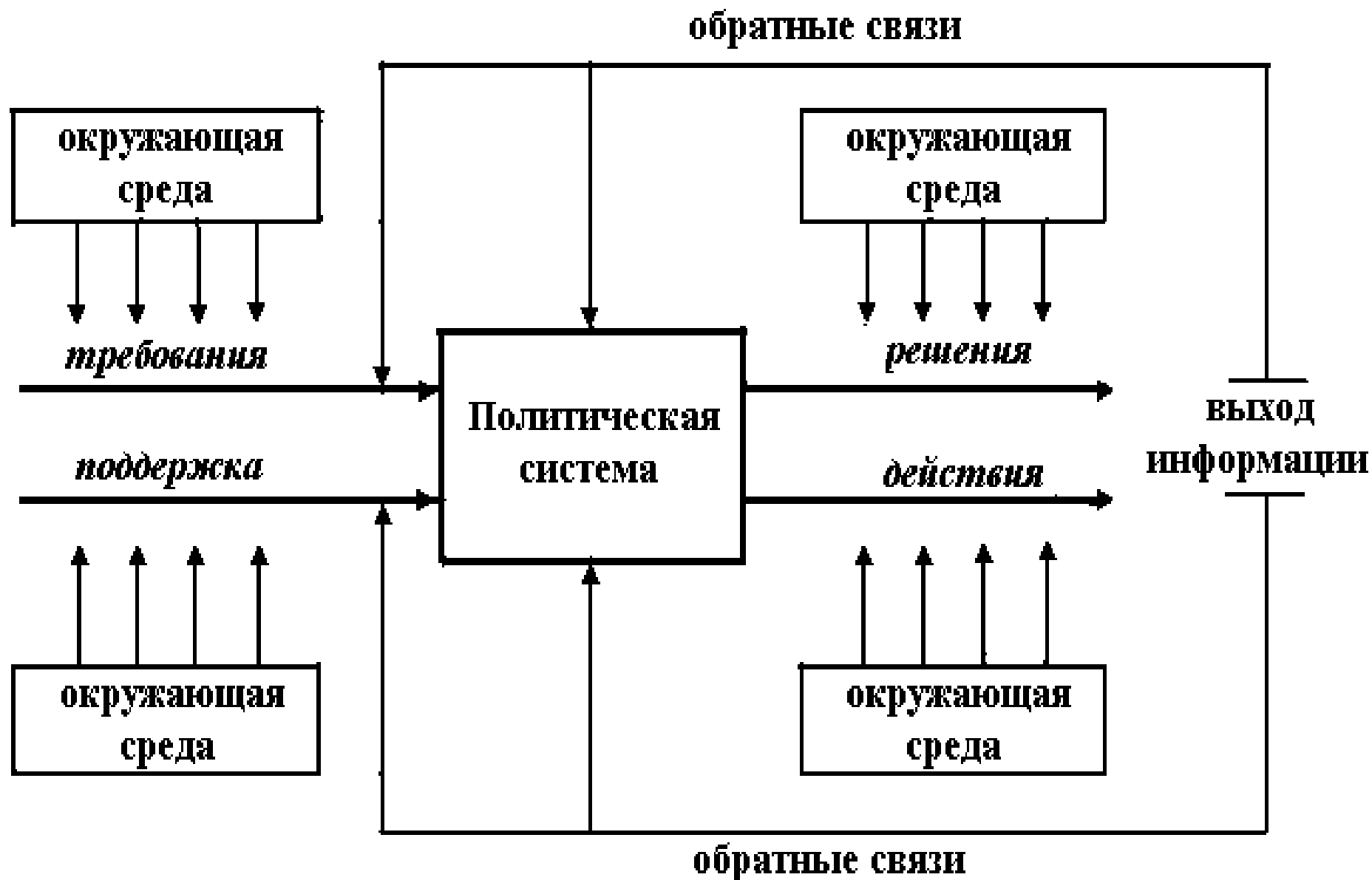
Використовуючи положення і термінологію, розроблені в кібернетиці, автор розглядає політичну систему через потоки інформації. Функція системи полягає в координації зусиль людей для досягнення поставлених завдань.

Процес функціонування системи складається з кількох етапів:

- етап **I**: отримання інформації і формування блоку даних;
- етап **II**: селекція інформації - відбір і оцінка отриманої інформації;
- етап **III**: прийняття рішень;
- етап **IV**: реалізація поставленої мети.

Прийняття рішень і їх корекція здійснюються з урахуванням результатів попередніх дій і на основі інформації про становище у суспільстві і про відстань, яка залишилася до мети.

Універсальна модель політичної системи

СКЛАДОВІ ПІДСИСТЕМ “ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА”

Организаці- онная под- система	Культурно- ідеологіче- ская под- система	Інформаці- онно- комуніка- тивна під- система	Нормативна підсистема
<p>Государство</p> <p>Политические партии</p> <p>Общественные объединения</p>	<p>Политическая культура</p> <p>Идеологии</p> <p>Общественное мнение</p>	<p>Средства массовой информации и коммуникации</p> <p>Научно-информационная инфраструктура</p>	<p>Политико-правовые нормы</p> <p>Организаці-онные принципы</p> <p>Нравственно-политические установления</p>

Визначення поняття “Політична система”

«Політична система» - це цілісна сукупність державних і недержавних суспільних інститутів, правових і політичних норм, взаємовідносин політичних суб'єктів, засобом яких здійснюється влада і управління суспільством.